

70 LET BEGUNSTVA

VINKO RODE

Bilo je maja 45. Le nekaj nas je še takratnih beguncev; vsi smo že v letih. Najmlajši imajo sedem križev. Torej smo bežali, večinoma z družinami. Saj vemo pred kom: pred rdečim zmajem, pred komunisti. A v naših glavah je bil to le umik, začasen umik, dokler »naši zavezniki« ne napravijo reda na svetovni šahovnici. Mi smo vendar demokrati; zato ne bodo dopustili, da zavladajo v Sloveniji boljševiki, totalitarci.

A v resnici so bili ti naši zavezniki le slabi mešetarji, ki so nas že pred tem zabarantali Sovjetom. Tega nismo vedeli - in tudi nismo hoteli vedeti. Naš umik je bil resničen beg, ki se je raztegnil v izseljenstvo. In končno v »Slovenijo v svetu«. Nepovraten beg! V najboljšem primeru bo *Slovenija v svetu*, v najslabšem asimilacija in izguba identitete.

Raztepli smo se po svetu. Kaj smo s tem izgubili? Kot begunci v taboriščih, vse! Rešili smo si golo življenje. Bili smo brezdomci in brez domovine, »apatridi«, torej brez pravic in v nadalje našim sosedom. Upali smo na skorajšnjo vrnitev. Prva generacija je živela v tem upanju vsaj eno desetletje. Tako tu, v Argentini.

A vrnitve ni bilo. Kako naj si uredimo življenje? Mislim: materialno, društveno, kulturno, versko.

Materialno smo si za silo kar hitro opomogli, duhovno plat je prevzela naša Cerkev v tesni zavezi s civilnim društvom. V svetovnonazorskem pogledu ni bilo dvomov. Tudi o morebitnem poslanstvu so bila vprašanja. Posebnega poslanstva so se zavedli razumniki pri SKA: svobodna misel kot protiutež enoumju, civilizacija proti boljševiške-mu barbarstvu.

Res, izgubili smo domovino, a ohranili smo svobodo: svobodo misli, besede in združevanja. Začenjal se je »argentski čudež«. Narodnostno čutenje se je skoraj samoumevno naslonilo na versko življenje. Domotožje nas je kar naravno napotilo k slovenski službi božji ob nedeljah. Skoraj smo pozabili, da je Cerkev vesoljna

(katoliška). Naša begunska Cerkev se je udinjala narodnosti? Menda preveč udinjala? Kdo nam je očital, da malikujemo narodnost in pozabljam o kje živimo; v drugi državi, ne v Sloveniji. In da imamo do te države obveznosti. Da je morda naše poslanstvo biti luč ter biti kvas in sol v argentinskem okolju. Da je država nad narodom.

Kar pa seveda ni res. V narodu smo »narojeni«, torej je ta izvorni pečat neizbrisen. V državne okvire pa najpogostejše »pademo« slučajno (sam sem že četrtič v različnem državljanstvu, le enkrat sem ga svobodno izbral). A to je že druga zadeva.

Naše begunstvo je bil prelomen dogodek za vsakogar - za vse iz tiste reke ljudi, ki se je leta 45 umikala preko Ljubelja, ali proti Italiji. Nekaj

se je prelomilo v normalnem teku časa. Izguba domovine je bila silno boleča, mislim da še najbolj za kmeta, ki je zaljubljen v zemljo, ki jo obdeluje. In da je bilo gorje še hujše - vetrinjska tragedija, genocid, neizmerna žalost in zavest, da smo prodani. Zaveznikov sploh nimamo.

Začeti je bilo treba čisto znova in iz nič. Kako in kje? Taboriščna leta so bila priprava za, recimo, Slovenijo v svetu. »Triletne duhovne vaje«, sem nekje zapisal. Vsaj za tedanje dijake to drži.

Tedaj so se odprla vrata (tudi) v Argentino. Je kar neverjetno kako, po kakšnih zvezah, je g. Hladnik prišel osebno do Perona, in da je dosegel, kar je dosegel.

Da, začeti je bilo treba iz nič, le z delom golih rok. Kmetje so seveda sanjali o zemlji, s slovensko kolonijo kje v notranjosti. A izkrcanje v Buenos Airesu nam je bilo, po večini, usodno. Potreba po takojšnjem zaslužku nas je privezala na metropolo. »Buhkando trabaho«, je Marjan Marolt napisal za tisti čas zelo duhovito črtico.

Ni bilo lahko za poljedelce in za razumnike; obrtniki so pa bili na konju.

Hvala Bogu je bilo tisti čas dosti dela: preživetje ni bilo problem. Težje je bilo postaviti si lastni dom. V duhovnem in nazorskem oziru je bila močna tradicija: demokracija, grško-krščansko izročilo: za naš primer SLS in katoliška vera. Liberalcev skoraj ni bilo med nami. Društvo Slovencev stoji na straži slovenstva že od leta 1948 naprej. Vedno v tesnem sodelovanju z dušnim pastirstvom. Skoraj smo se približali judovskemu primeru, kjer je oboje združeno. (Franc Zorec jih je dajal za zgled. In še marsikdo!)

Čemu smo se izognili z begunstvom?

Za mnoge je bil beg rešitev življenja. Za večino civilistov pa drži, da smo se rešili strahotnih krivic: morda zapora, brez dvoma pa ponižanj, zapostavljanja, šikaniranja in drugorazrednosti. Tu je treba seči po pričevanjih, ki jih objavlja Zaveza: na stotine jih je; o nezaslišanih krivicah storjenih »domobranskim« vsem, družinam, celo otrokom v šolah, pa cerkvenim ustanovam, duhovnikom.

Ob branju knjige »Brazde mojega življenja« Jelke Mrak Dolinarjeve sem večkrat pomislil: saj smo bili begunci na boljšem kot oni doma, če niso bili na pravi strani.

Mi, sicer brez vsega, nismo izgubili upanja na vrnitev, preživeli smo ob miloščini dobrih ustanov v demokratiškem svetu - in končno smo pristali v Sloveniji v svetu.

Da, v južnem svetu eni, v severnem »prvem svetu« drugi. Od mojih sošolcev - pol in pol. Izgnili smo se polstoletni strahovladi, ponižanjem in pranju možganov.

Brez domovine, a svobodni in prepričani, da z našim obstojem pričamo proti komunizmu.

Nikoli več vojne!

V baziliki Marije Pomagaj na Brezjah se je preteklo soboto, 16. maja dopoldne, sklenilo slovesno somaševanje škofov ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne ter za vse žrtve medvojne in povojne nasilja. Ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore je povedal, da je ob koncu vojne sredi našega naroda zazijal prepad. »Na eni strani so ostali heroji, na drugi pomorjeni, v sami sredini pa so ostali tisti, ki so morili.« Na koncu je izrazil prošnjo Mariji Pomagaj za mir, Očetu miru pa »nikoli več vojne«.

Nadškof Zore je v uvodu nagovora po evangeliu pred baziliko na Brezjah spomnil, da so ljudje pred sedemdesetimi leti s hrepenjem čakali dan, ko bi utihnilo orožje in čas, v katerem bi sosed spet bil sosedu samo sosed, čas, v katerem ne bi bilo treba šepetati in se ozirati naokrog. »Hvala Bogu, je bilo zlo, ki je šest let pustošilo po Evropi in v vojno potegnilo ves svet, premagano.«

Sveta maša je tako po nadškofovih besedah zahvala za konec vojne in prošnja za mir. »Tako, ko bi začeli slaviti zmago, me strese mraz, ko z neznosno lahkostjo in neodgovornostjo lepimo etikete med ljudi in ene razglasimo za heroje in druge za izdajalce. Slava herojev traja tako dolgo, dokler trajajo njihovi spomeniki, mučenci pa so zapisani v knjige večnosti,« je poudaril. Kot je nadaljeval, so bile za razliko od nekaterih drugih držav v Evropi, v Sloveniji razmere bistveno bolj zapletene in si ne moremo zatiskati oči pred vso resnico, saj nas bo po Jezusovi besedi resnica osvobodila. Ko je namreč del Evrope praznoval mir in svobodo, si je drugi del »nadel črne rute« in žaloval za pomorjenimi. »Eni so igrali na harmoniko in prirejali mitinge, drugi so padali v brezna,« je nadaljeval nadškof. Prizadeti niso smeli kazati bolečine.

Čeprav se je vojna končala, »je po sredi našega naroda zazijal prepad, iz katerega še

Janez Janša, Miro Cerar s soprogo in Milan Brglez

vedno zeva vprašanje, ki ga je Bog postavil Kajnu: 'Kje je tvoj brat?' Morebiti je po 70 letih končno napočil čas, da se vprašamo, kje so naši bratje?« Nadškof je v nagovoru še ugotavljal, da smo v mistificiranju ideologij spregledali človeka, ki je z veseljem živel, hrepenel po svobodi, ki se ni mogel odpovedati svojim svetinjam in je zaradi tega moral umreti. Zato so se tudi danes zbrali pri tisti Mariji, h kateri se je največkrat dvignil glas iz src trpečih v vojni. K Mariji Pomagaj so vseh teh 70 let prihajali tisti, ki niso imeli groba, na katerega bi lahko prišli, in tisti, ki so ostali živi.

Nadškof je ob koncu pridige povedal, da resnični mir ni samo sad človeških prizadevanj, ampak vedno tudi sad našega sodelovanja z Bogom.

Predsednik Slovenske škofovske konference in novomeški škof Andrej Glavan je v začetku svete maše na Brezjah med drugim povedal, da smo se zbrali pri Kraljici Slovencev, da bi prosili za spravo, »do katere kljub dolgotrajnemu in iskrenemu prizadevanju še ni prišlo«. Ob tem je posebej pozdravil predsednika Državnega zbora Milana Brgleza, predsednika vlade Mira Cerarja, nekatere člane diplomatskega zbora skupaj z apostolskim nuncijem Juliuszem Januszem v Sloveniji, ter druge predstavnike političnega, kulturnega in gospodarskega sveta. Svete maše sta se drugim udeležila tudi predsednika SDS in NSi Janez Janša in Ljudmila Novak.

Štiri priporočila iz Bruslja

Slovenija je iz Bruslja dobila štiri priporočila za proračunsko in reformno ukrepanje v tem in prihodnjem letu. Evropska komisija se je osredotočila na izzive na sedmih področjih: javne finance, zdravstvo, bančni sistem in dostop do financiranja, trg dela, plačna ureditev, pokojninski sistem ter posodobitev uprave in pravna država. Da bo država letos dobila manj priporočil kot lani, je že včeraj ocenil finančni minister Dušan Mramor.

Cilj Evropske komisije za povezavo je, da ta doseže zadovoljivo gospodarsko rast, posledično zaposlovanje, naložbe in konkurenčnost. A države morajo slediti njenim priporočilom. Slovenija je po izvajanju teh v lanskem letu na drugem mestu v uniji, za Veliko Britanijo. »Napredek je bil narejen dosežen pri celi vrsti priporočil: glede dolgoročne vzdržnosti javnih financ, trga dela, bančnega sektorja, privatizacije, prestrukturiranja podjetij, določen napredek pa tudi pri podjetniškem okolju in javni upravi,« je dejal Mramor.

Kar zadeva javnofinančni primanjkljaj, ga moramo letos oklestiti pod tri odstotke bruto domačega proizvoda, kar za zdaj dobro kaže, saj nam Bruselj za letos napoveduje 2,9-,

za prihodnje leto pa 2,8-odstotni primanjkljaj. In ker je Slovenija edina članica unije, ki v zakonu še nima določenega fiskalnega pravila, jo je komisija pozvala k sprejemu le-tega. Mramor je kolegom že včeraj pojasnil dogajanje v zvezi s tem in potrebo po dvotretjinski večini za njegovo sprejetje ter izrazil pričakovanje, »da bomo v juniju zakon sprejeli, če ga nam bo uspelo uskladiti«.

Bruselj Sloveniji priporoča, naj nadaljuje dolgoročno reformo pokojninskega sistema ter do konca leta sprejme reformo sistemov zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe.

V drugem priporočilu komisija državo poziva, naj pregleda mehanizem za določanje minimalne plače, zlasti vloge nadomestil, naj poveča zaposljivosti nizkokvalificiranih in starejših delavcev ter sprejme ukrepe za zmanjšanje dolgotrajne brezposelnosti in zagotovi ustrezne spodbude za podaljšanje delovne dobe. Slovenija naj tudi zmanjša obseg slabih posojil v bankah, nadaljuje prestrukturiranje podjetij ter izboljša dostop do financiranja za malo gospodarstvo.

Četrto priporočilo pa se nanaša na reforme civilnega pravnosodja, ki morajo prispevati k skrajšanju sodnih postopkov.

RAZSTAVA OB 70. OBLETNICI

Človek, glej

»Naše osnovno vodilo je odpirati javni prostor za spoštljivo, sočutno soočenje z dogajanjem med vojno in po njej, s trpljenjem, ki je zaznamovalo ta čas,« je povedal idejni vodja Klemen Karlin.

V petek, 15. maja, je bila v prostorih nekdanjega Nunskega samostana v Škofji Loki odprta razstava ob 70. obletnici konca druge svetovne vojne z naslovom **Človek, glej**.

Projekt, ki je nastal iz želje po rahločutnejšem dojemanju zgodovinske resnice, je združil tri škofje-loška društva, Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka, Muzejsko društvo Škofja Loka in Združenje umetnikov Škofja Loka, ter civilno-družbeno pobudo Resnica in sočutje 1945-2015. Razstava je sestavljena iz treh tematsko povezanih sklopov:

- **O čem razmišljaš, Antigona?** (po naslovu istoimenske slike Staneta Kregarja) Ta razstava likovnih del, v kateri sodeluje 26 uglednih umetnikov, je bila prvič na ogled januarja letos v celicah Udbe na Beethovnovi ulici v Ljubljani. - **Antigona je našla Polineika!** (po Antigoni Dominika Smoleta) Razstava predmetov iz množičnega grobišča v rovu sv. Barbare v rudniku Huda jama pri Laškem. - **Ne da sovražim - da ljubim, sem na svetu!** (po verzu 524 iz Sofoklesove Antigone) Razstava več kot 30 umetniških del 21 članov Združenja

umetnikov Škofja Loka.

Razstava želi že v naslovu nagovoriti človeka, vsakogar posebej, in poudariti njegovo bivanjsko vrednost. Obenem želi pripomoči k odpiranju javnega prostora za spoštljivo, sočutno soočenje s človeškim trpljenjem, ki je zaznamovalo čas ob koncu druge svetovne vojne in po njej, so zapisali ustvarjalci.

Umetniška dela z močno izpovedno noto in pietetno predstavljeni predmeti iz množičnega grobišča v Hudi jami, ki so na tak način prvič predstavljeni širši javnosti, ne potrebujejo velikih spremnih besed. Restavratorka Blanka Avguštin Florjanovič je restavriranje predmetov iz Hude jame, ki je po njenih besedah potekalo v popolni tišini, opisovala kot posebno nalogo in dogodek, ki se je vseh sodelavcev močno dotaknil. Tudi obiskovalci so v temen hodnik, kjer so ti predmeti razstavljeni, povabljeni vstopiti v tišini, da jih predmeti lahko nagovorijo s svojo nemo govorico. Številnim obiskovalcem je ob odprtju razstave spregovoril akademik Kajetan Gantar in poudaril pomen

resnice. Ta je po njegovih besedah vrela na plano že v času, ko je bila še prepovedana. »Resnice ni moglo zaustaviti niti zaminirano

skalovje v Rogu niti enajst beton-skih pregrad v Hudi jami.« Starše in učitelje je spodbudil, naj na razstavo pripeljejo tudi otroke, da se zgodovina ne bi več ponavljala. Bogat kulturni dogodek ob odprtju je postregel s kratko predstavitvijo ponatisa pesnitev dr. Tineta Debeljaka, opremljenih z risbami slikarke Bare Remec, **Velika črna maša** in **Kyrie Eleison**, ki ju je izvirno izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu. Predvajali pa so tudi kratek pričevalni film z naslovom Teta Mara (režija David Sipoš, scenarij Rok Andres). Poleg te razstave bo ob obletnici konca vojne v Škofji Loki, ki jo je hudo prizadelo trpljenje tako zaradi tuje okupacije kot zaradi domače revolucije, še vrsta drugih dogodkov, med drugim razstava gradiva zapostavljenih slovenskih pisateljev, Pasijonke - recital pesmi o trpljenju v vojni in miru, bralna uprizoritev Sofoklejeve Antigone in spominska maša za žrtvami povojnih pobojev v Crngrobu. Nekdanji Nunski samostan, v katerem bo razstava na ogled do 21. junija, je bil po drugi svetovni vojni, ko naj bi bile grozote že končane, taborišče za približno tri tisoč ljudi. Za mnogo od njih se še danes ne ve, kje so pokopani.

Urška Makovec, v Siol.net

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Vse se tako čudno obrača, da človek res ne ve, kam nas bo ta pot pripeljala. Po eni strani opozicija ne najde poti do skupnega nastopa. Po drugi strani pa vlada pazljivo usmerja politiko, z namenom, da si meseca oktobra zagotovi zmago.

Obrazi in obzorja.

Kako daleč so že časi, ko se je pisalo o namenu predsednice, da bi kirchnerizem zapustil vlado in se, po polomu opozicije, zmagovito vrnil čez štiri leta. Po zaslugi mladih iz skupine »La Cámpora«, je sedaj vse usmerjeno v krvav boj za zmago. Nihče pa se ne vpraša, kaj bodo naredili, če res zmagajo, in bodo morali pojesti vrelo kašo, ki jo vsak dan vztrajno kuhajo. Gospodarski načrt je bil pripravljen tako, da nima izgleda za prihodnost. Vse je današnje. Zastavljeno je tako, da se lahko po volitvah vse sesuje. Večina resnih ekonomistov govori o težavah, ki nas čakajo. Kako bodo voz države potegnili na suho potem, ko se po znašel sredi močvirja? A vidijo možnost zmage in se navdušujejo. Potem bo verjetno tako kot v Venezueli, a to vlado kaj malo skrbi. Dejstvo je, da je predlanskim zmagoviti Massa začel omahovati. Nekaj neprevi-dnih korakov, nekaj zgrešenih potez, in številke pri anketah so začele padati. Ker podgane hitro zapustijo ladjo, ki se začne potapljati, se je kar nekaj »zvestih« županov oddaljilo. Kam gredo? Veliko v vladne vrste, kjer jih pričakujejo z odprtimi rokami in v hipu pozabijo na vso gnojnico, ki so jo še pred kratkim zivali nanje. Nekateri se približujejo Macriju, a peronistične korenine jih vlečejo drugam. Vsak dan se jeziček na tehtnici priljubljenosti premika in še ni nič dokončnega o usodi treh glavnih kandidatov. Jasno pa je, da buenosaireski guverner Scioli, ki mu je slabo kazalo, sedaj pridobiva na ugledu in v anketah. Bo dovolj, da mu bo sreča mila? Nič se ne ve.

Krepko so jih skopali.

Spričo prave množice kandidatov za razna mesta, je gospa predsednica zahtevala od njih »kopel ponižnosti«. Bolj kot zahteva, je bil to ukaz. Zato so po nekaj dneh začeli drug za drugim odstopati. Nazadnje sta v vladni stranki ostala samo dva predsedniška kandidata: guverner Scioli in minister Randazzo. Podobno se je zredčil seznam tekmecev za guvernerja province Buenos Aires. Minister Anibal Fernandez je ostal,

in še predsednik poslanske skupine Dominguez. A tukaj je tretji v igri. To je župan veleobčine La Matanza Fernando Espinoza. Zaveda se svoje moči: občina ima skoraj dva milijona prebivalcev, ki jih z raznimi podporami in močno strukturo gladko obvlada. Bil je med prvimi kandidati in mu ne gre v račune, da bi se odpovedal vodstvu province. Gospa Cristina s tem ni zadovoljna. Nenadoma se je zavedla (in njeni ljubljenci v La Cámpora), da večina kandidatov preveč diši po tradicionalnem peronizmu. Potem, ko je njen pokojni mož sanjal o »trazverzalnosti«, ki naj bi preseгла stranko, ko je pritegnila mnogo levih skupin, ko je zgradila lastno politično in socialno strukturo, vidi, da je še vedno odvisna od stranke. In nikdar ni dokončno zaupala peronizmu. Vendar v svojih vrstah ni našla nikogar, ki bi vsaj malo pritegnil zaupanje in priljubljenost ljudstva. Tudi oba predsedniška kandidata (Scioli in Randazzo) izhajata iz stranke. Poleg tega je Scioli zašel v politiko ob roki Menema, ki je bil vodja osovraženih »devetdesetih let«. No, malo oddiha je vlada doživela, ko je v provinci Jujuy prepričljivo zmagal, in postal že tretjič guverner, zvesti Urtubey. A tudi on pripada peronizmu in tudi stalno poudarja neodvisnost mišljenja. To postavlja vprašanje, do kdaj bo peronizem pokoren, kot se kaže sedaj?

Sindikati ropotajo.

Sindikatom je tudi zmanjkalo potrpežljivosti in pokorščine. Kljub vsem pritiskom vlade ne sprejmejo stropa 27% za povišice plač. Lani je inflacija preseгла 30%, za letos so napovedovali 25%, a sedaj kaže, da bo kar nekaj višja. Poleg tega, tisti, ki jih zasaga »davek na dobiček«, bodo ob dodatnih 5% povišice. Zato je kovinski sindikat, eden najbolj provladnih, sedaj napovedal stavko. Stavko so že izvedli bančni uradniki, in že iščejo novi datum. Enako prevozni sindikati, ki so že izbrali datum 9. junija. Takoj je priskočil Moyano s svojo uporno CGT, pa še Barrionuevo. Tako bomo imeli novo splošno stavko. Gotovo bo to odmevno, a končno se ne ve, kako se bo poznalo pri volitvah. Volivci namreč nimajo spomina. Hitro se razjezijo, a tudi hitro pozabijo. In gospa še vedno igra na struno »uboge vdove«, ki jo usoda preganja, in potrebuje našega pomilovanja v obliki naših glasovnic.

Najhujši zločin nad narodom

Aleksander Bajt, »Bermanov dosje« - Odlomek iz avtorjevega predgovora.

Moja ocena partije (KP) ni bila nikoli prav visoka. S tem, da je izkoristila osvobodilni boj za izvedbo revolucije, ne le objektivno - tega pač ni mogoče zanikati - ampak predvsem subjektivno, je zagrešila nad slovenskim narodom najhujši zločin, ki si ga je mogoče zamisliti. Z njim je sama sebe postavila izven zakona. Ne legalnega, ta je pri tem nepomemben, ampak občečloveško naravnega, veljavnega za vse kraje in čase.

To zastavlja dve vprašanji. Ni mogoče zanikati, da je partija organizirala obsežen protiakupatorski boj in da so v njem sodelovali tisoči Slovencev. Zelo razširjeno je na videz sprejemljivo mnenje, da je prav vseeno, kakšne namene je imela pri tem. Odločilno da je, da nas je s tem uvrstila med demokratske sile sveta, ki so opravile z demonskimi silami osi. Moja zgodovina pripoveduje, da nas je med demokratske sile uvrstil Simovičev udar proti Cvetkovičevi vladi. Tudi vojaško, čeprav je jugoslovanska vojska razpadla v desetih dneh in so sile osi zasedle celotno državno ozemlje. Hitler je zaradi Simovičevega dvornega prevrata skoraj za šest tednov zamudil pri svojem napadu na Sovjetsko zvezo. Tu partija ni bila potrebna in tudi njen prispevek je bil v najboljšem primeru nič. Tudi za osvoboditev Jugoslavije in Slovenije, skupaj s pridobitvijo nekdanjega po Italiji zasedenega ozemlja, je bil odpor proti zavojevalcu, kakršnega je sprožila partija, nepotreben. Eno in drugo je bilo odvisno izključno od vprašanja, katera stran bo zmagala.

Čisti in nesporni nasledek odpora, ki ga je organizirala partija, so bile torej žrtve, ki jih je zaradi njega pretrpelo prebivalstvo, tako tisto pod orožjem, kakor tudi civilno, tistih 1.700.000 izginulih Jugoslovancev, s katerimi se je trkal po prsih maršal Tito. Tak odpor je bil skrajno nesmotrn. Potreben in smiseln je bil edinole, če je tičal

za njim povsem drugačen cilj - izvedba revolucije in uvedba komunistične totalitarne vladavine. Pri ustvarjenih političnih odnosih v protihitlerjevski koaliciji in delno sovjetski zasedbi Jugoslavije pa je postal protiakupatorski boj nepotreben in nesmotrn celo s tega vidika. Sovjetska zveza je bila dovolj širokosrčna, da je uvedla komunistično vladavino povsod, kamor so se privarili njeni tanki. Temu njenemu darilu tudi Jugoslovani ne bi ušli. Sicer se pa kljub vsem proletarskim korpusom brez nje tudi pri nas ne bi bil nikoli uveljavil boljševiški totalitarizem.

RAZMIŠLJANJA
OB ZMEDI

Vsaka laž je v bistvu šibka in se svoje šibkosti zaveda, zato pokliče si v oporo še drugo, tretjo in deseto laž, ki vsaka malo večja je od prejšnje. Tako nastane sklop laži, struktura, na videz močna in privlačna, važna, a za poslikanim pročeljem - prazna. Lažnik, ki dobro ve, da zgradba, ki jo je sestavil ni stabilna, pomaga jo ohranяти z močjo nasilja. Zato ne bo uspel, kdor skuša omajati temelj te varljive zgradbe s silo. Zruši jo lahko le vztrajna moč resnice.

MK

CARAPACHAY

55. obletnica doma

Iz raja pod Triglavom, sončen pozdrav s slovensko pesmijo ...

V lepem nepozabnem sončnem dnevu v nedeljo 3. maja je karapačajski dom obhajal 55-letnico ustanovitve. Praznovanje smo začeli z dviganjem obeh zastav in petjem himen ter s pozdravom podpredsednika doma, g. Jožeta Jana. Zatem je bila sv. maša; daroval jo je dr. Jure Rode. Spomnili smo se na vse žive in rajne člane našega društva. so S svojim petjem je obogatil slovesnost sekstet Sonček. Po maši so bili obiskovalci pogoščeni s slaniki in medico.

Otvorili smo tudi razstavo spominov folklorne skupine Maribor. Predstavili smo slike, predmete, darila, knjige, ki smo jih prejeli ob priložnosti gostovanja v Sloveniji meseca februarja.

Nenadoma je iz kuhinje zadišalo in vedeli smo, da se bliža ura kosila; tudi tega smo se udeležili. Po sladici smo si pa želeli poslušati nekaj lepega, tako da so naši gostje ob 15:00 stopili na oder in izvedli lep dvodelni koncert domoljubnih in ljubezenski skladb, ki so pustile v naših srcih močan pečat: iz raja pod Triglavom smo prejeli sončen pozdrav s slovensko pesmijo. To so bili člani seksteta Sonček, ki so bili tokrat že drugič med nami s sledečo zasedbo: Matej Penko - 1. tenor in umetniški vodja seksteta, Miran Žitko - 2. tenor, Milan Gril in Primož Dekleva - 1. bas ter Peter Tomšič in Rado Jurič - 2. bas.

Po lepem vokalnem koncertu smo imeli samo nekaj minut oddiha in klepet, saj se je nadaljeval popoldanski program. Prišle so na vrsto pozdravne besede. Začeli smo z govorom predsednika doma inž. Jurija Komarja; nadaljevali smo s pozdravom mag. Pavla Brula, podpredsednika Zedinjene Slovenije; ga. Petra Kežman pa je prebrala pozdrav, ki ga je poslal veleposlanik g. Tomaž

Mencin.

Naj samo omenim nekaj točk govora inž. Jurija Komarja: »... Svet, v katerem živimo, se aktualizira in prenavlja, a vrednote, ki so nam jih dali naši starši, učitelji in voditelji, nam kažejo, katera je prava pot v življenju. ... Veseli moramo biti nad tem kar smo, kar imamo in kar smo dosegli z našim delom v tem Domu, moramo ga živeti in ga uživati, saj Dom je živ dokler so v njem osebe, ki so celice te družbe ...«

Končno smo začeli z veseloigro »LIMONADA SLOVENICA«, v režiji Jožeta Jana in s sodelovanjem Frida Klemena.

Avtor, Vinko Moderndorfer (1958, Celje) je leta 1982 diplomiral iz gledališke in radijske režije na AGRFTV. Do danes je zrežiral nad 100 gledaliških in opernih predstav. V televizijskem mediju režira predvsem TV-igre in dokumentarne filme po svojih scenarijih; za radio je napisal prek 80 radijskih iger, ki so bile prevedene v številne tuje jezike. Prav tako je uspešen kot režiser celovečernih filmov: Predmestje in Pokrajina št. 2 sta prejela številne nagrade in priznanja. V knjižni obliki je objavil številne

romane, pesniške zbirke, kratke zgodbe, drame in eseje. Za svojo pisateljsko in pesniško delo je prejel nagrado Prešernovega sklada, Župančičevo nagrado, nagrado Marjana Rožanca, Borštnikovo nagrado, nagrade za najboljše komedijsko pero, čašo nesmrtnosti, itd.

Po avtorjevem izrazu je »Limonada Slovenica« 'zelo hudobna komedija v treh aktih in z enim epilogom...'. Na satiričen način razgalja politično stvarnost, razkrin-

kava pritlehno in egoistično politiko. V njej spoznamo uspešnega doktorja ekonomije Vasilija, ki se po dvajsetih letih bivanja v Ameriki vrne v Slovenijo, da bi raziskoval vzhodno-evropsko gospodarstvo. Načrte mu prekriža dogajanje v parlamentu, kjer se ne morejo dogovoriti, kdo bo prevzel vodstvo države, in nenadoma tako vlada kot opozicija vidita rešitev v tretjem človeku, v Vasiliju. Profesor, ki ima svojo skrivnost, je do političnega dogajanja zadržan, toda lepa Helenca, v katero se slepo zaljubi, ga potegne v politični vrtljak.

Naša igralska skupina se je nadvse potrudila in res veliko vadila za letošnjo predstavitev. Ob tej priložnosti je sodelovalo deset igralcev in igralk (Jože Jan, Javier Vazquez, Marta Vodnik, Nadja Jan, Tone Komar, Lenči Klemen, Jure Komar, Andrej Žnidar, Frido Klemen in Andrej Klemen). Igra je bila sicer dolga, a splačalo se je počakati do konca, saj so se vsi tako izkazali, da jo res priporočamo.

Po igri so sledile zahvale sodelavcem, ki so pomagali tekom dneva, pa tudi članom Doma za podporo.

Po programu je še igral slovenski harmonikar Emilijan Simčič in v spremstvu seksteta Sonček navdušil občinstvo. Imeli smo na razpolago okusno hrano in dobro kapljico.

Upajmo, da bomo lahko še naprej gojili slovensko besedo, da bomo še igrali, peli in plesali po slovensko, ter kot ponosni Slovenci vztrajali v ohranjanju naših navad in običajev.

Zahvaliti se hočem vsem rojakom našega Doma, ki so na katerikoli način pomagali, da je ta obletnica uspešno potekla. Lep pozdrav karapačajski družini!

Damijan Ahlin

Srednješolski tečaj v letu 2014 (2)

Zaključimo z objavo poročila ravnateljice SST ravnatelja Marka Bajuka, prof. Nede Vesel Dolenc, na občnem zboru krovnega društva Zedinjena Slovenija, v Slovenki hiši, soboto 28. marca 2015.

Ob praznovanju dneva državnosti, s soboto 28. junija v Slovenski hiši je bil tečaj prisoten z zastavonošami najboljših dijakov IV letnika.

V soboto 19. junija je imel za III in IV letnik strokovno in poučno predavanje dr. Boris Šterfiček na temo »zasvojenost z alkoholom«. Istega dne je delavnico slovenskega jezika, ki so jo poimenovali »nikoli slabe volje«, obiskal Jože Lenarčič, kot nekdanji dijaki tečaja in sedaj pisatelj.

Po dobri zimskih počitnic se je pričel drugi semester na tečaju. V soboto 9. avgusta je bil sestanek staršev na razredni ravni. Bila je dana možnost pogovora s predmetnimi profesorji, srečanje pa je bilo sklenjeno z razdelitvijo spričeval z ocenami za prvo polletje.

V soboto 13. septembra, so se petošolci s petjem pri sv. maši zahvalili za

uspelo abiturientsko potovanje v Slovenijo.

Ob godu bl. škofa Antona Martina Slomška smo soboto 20. septembra poimenovali »Slomškov dan«. Pred začetkom pouka smo se profesorji in dijaki zbrali v cerkvi Marije Pomagaj. Z molitvijo, pesmijo in duhovno mislijo, ki jo je podal č. g. Franci Cukjati, smo se pripravili na romanje k Rožnovenski Materi božji v San Nicolás. Blagoslovil je tudi triptih s posvetitvijo za družine dijakov tečaja po posvetitvi prof. Mirjam Oblak. Shod smo zaključili z molitvijo bl. škofu A. M. Slomšku, zavetniku vzgojiteljev in vzgojnih ustanov. Priporočili smo se mu in prosili drug za drugega. Profesor za svojega dijaka - dijaka za svojega profesorja. Krajše ure pouka so omogočile, da smo se ob 17,30 zbrali v dvorani škofa Gregorja Rožmana k predstavi komične enodejanko A. P. Čehova »Medved« v režiji Danija Grbca in izvedbi gledališke skupine Slovenske vasi. Ga. ravnateljica se je zahvalila vsem nastopajočim, režiserju in pomočnikom. Nagrajeni so bili z močnim aplavzom in spominskim darilom. Veselo razpoloženi

smo odhajali iz dvorane, saj smo preživeli lep popoldan.

Isti večer je bila izredna seja profesor-skega zbora, na kateri so prisotni obravnavali posamezne pereče snovi te naše vzgojne ustanove, ter pripravili potek sklepne prireditve.

Druge dejavnosti na tečaju: spomnili smo se slovenskih mučencev-domobrancev v junijskih dneh, 23. obletnice osamosvojitve Republike Slovenije, dneva vzgojitelja in študentskega dne.

Z molitvijo in posebnimi besedili pripravljenimi za vsakega dijaka, smo se spomnili: 200-letnice ustoličenja podobe Marije Pomagaj z Brezij; 40-letnice Buenoslovitve cerkve Marije Pomagaj z Brezij in posvetitev Brezmadežnemu srcu. Dijaki 3. letnika so obiskali zavetišče Don Orione ter svetišče Schoenstatt. V sklopu predmeta družbena vzgoja v 4. letniku pa je ga. Lenči Likozar Komar predavala na temo »ceremonial in protokol«.

V soboto, 8. novembra, je bila zaključna prireditev z zahvalno mašo v cerkvi Marije Pomagaj, ki jo je daroval delegat msgr. dr. Jure Rode. Prireditve se je nadaljevala v dvorani škofa Gregorja Rožmana. Ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc je pozdravila vse navzoče in podala globoke misli ob sklepu šolskega leta (govor je bil objavljen v božični

številki tednika Svobodne Slovenije). Poslovila se je tudi od abiturientov in jim želela vso srečo na novi življenjski poti. Abiturienti so prejeli tudi diplome, najboljši dijaki posameznih letnikov pa knjižni dar. Almanah pod naslovom »Gradili so boljši svet«, je predstavila mentorica dr. Kati Cukjati. Za konec so se dijaki 1. letnika in petošolci predstavili s poezijo. Prireditve smo zaključili s petjem himne »Slovenija v svetu«.

Kot že omenjeno so se petošolci udeležili abiturientskega potovanja, ki ga je organiziralo društvo Slovenija v svetu. Udeležili so se tudi poletne šole slovenskega jezika, ki ga organizira filozofska fakulteta Ljubljanske univerze. Udeležbo v zamejstvu in po svetu. Abituriente so spremljali: Tatjana Modic Kržišnik; prof. Mirjam Mehle Javoršek in Milan Magister.

Ravnateljica in podravnateljica sta zastopali tečaj na vseh uradnih prireditvah in sprejemnih ter na Medorganizacijskem svetu.

Ob koncu še iskrena zahvala »Oznailu« in tedniku »Svobodna Slovenija« za redno objavo koledarja in poročil o dejavnostih tečaja. Prav tako naša in moja osebna zahvala osebju Zedinjene Slovenije, dipl. novinarju Tonetu Mizeritu in lic. Tonči Vesel, za storitve in sodelovanje.

To je bežen pregled dejavnosti Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelj Marka Bajuka v letu 2014.

(Konec)

NAŠE ROMANJE

K Materi Božji v Luján

Slovensko ljudstvo je v preteklosti rado romalo na razne bližnje in daljne božje poti. Lepo izročilo romanja smo prinesli s seboj v Argentino, kot drago-

ceno dediščino naših prednikov. Romarji smo na naši življenjski poti.

Slovenci so prvič skupno romali v Luján že pred osemdesetimi leti pod vodstvom takratnega dušnega pastirja č. g. Jožeta Kastelica. Že od leta 1947 pa naša skupnost vsako leto roma v Luján. Leta 1949. je bilo zahvalno romanje za rešitev v svobodno življenje.

Tudi letos smo se podali na pot, da bi se zahvalili nebeški Materi Mariji za vse milosti, ki smo jih prejeli v preteklem letu in jo prosili za varstvo v prihodnosti, za naše družine, za našo mladino.

V sivem meglenem jutru je rahlo deževalo, vendar nas ni prestrašilo. Po cesti proti Lujanu so brneli avtomobili polni romarjev. Ko smo se bližali mestu, sta se kljub megli videla stolpa bazilike. Zbrali smo se pri sveti maši, ki jo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode; somaševala sta g. Igor Grohar in dr. Matjaž Rotar, ki je za to priložnost prišel iz Urugvaja.

Pod oboke mogočne bazilike

je donelo ubrano ljudsko petje, ki ga je načelovala priložnostna pevska skupina pod vodstvom Martina Selana. Na orgle je petje spremljala prof. Andrejka Selan Vombergar. Posa-
mezne dele maše je napovedoval inž. Tone Podržaj. Berili sta brala Dani Grbec in ga. Ani Klemen Boltežar. Bila je tudi priložnost za zakrament sprave; spovedoval je g. Franci Cukjati.

Pri pridigi je dr. Rode pozdravil vse romarje. Spomnil

nas je, da poteka sedemdeset let našega begunstva in kasneje izseljenstva. Nizal je misli ob berilih in evangeliju. Ljubezen do bližnjega je izraz ljubezni do Boga, ki je Ljubezen sama. Bog nas je tako ljubil, da je poslal svojega Edinorojenega Sina, da bi nas odrešil. Kakor je On nas ljubil, se moramo ljubiti tudi mi. »To je moja zapoved, da se ljubite med seboj.« Živeti moramo drug za drugega in si pomagati v težavah. »V gotovih stvareh edinstvo, v dvomljivih svoboda, čez vse pa ljubezen« je napisal sv. Avguštin.

Po končani maši smo odšli na opoldansko okrepčilo in prijateljski razgovor.

Potem smo se zbrali v baziliki k popoldanski pobožnosti. Nagovor je imel g. župnik Janez Pintar. Povedal je, da smo se srečali pri Mariji naši Materi, ki nas vedno pričakuje in sprejme. Omenil je evangeljsko priliko o svatbi v Kani Galilejski, kjer je Marija izprosila od Jezusa prvi čudež. »Vina nimajo«, kar pomeni nimajo veselja. Marija posreduje pred Sinom. Poslušajmo jo. Ona nam da veselje,

upanje, vero. Pod Marijinim varstvom smo; prosimo nas, da smo Jezusove priče in Njegovi učenci. Papež Frančišek nam naroča, naj ponese mo božjo besedo ljudem. Prišli smo kot romarji, odhajamo kot Jezusovi učenci.

Sledila je procesija; po prostranem trgu so za križem nesli zastave. Nato so šli šolski otroci z učiteljstvom, bandero Svetogorske Marije, možje in fantje. Kip lujanske Marije so nosili fantje v temnih oblekah. Sledila je skupina narodnih noš. Podoba naše Kraljice Marije Pomagaj z Brezij pa so nosili fantje v narodnih nošah. Vrsta ministrantov je stopala pred duhovniki, ki so jim sledile redovnice, dekleta in žene. Med procesijo smo zbrano molili

rožni venec (vodil ga je Franci Korošec) in peli Marijine pesmi. Pete litanije Matere Božje je pela pevska skupina, zbrani verniki smo pobožno odgovarjali »Prosi za nas«. Prejeli smo blagoslov z Najsvetejšim, se posvetili presvetemu Srcu Marijinemu in zapeli zahvalno pesem. Za spomin na romanje smo prejeli lepe podobe Marije Pomagaj z Brezij. Za konec smo še zapeli »Marija skoz' življenje« in obljubili naši nebeški Materi, da bomo ostali zvesti Kristusu in sveti veri.

m. m.

IN MEMORIAM

Helena (Mojca) Šetina Pirc

»... pusti jo mirno oditi s tega sveta,
v globoki veri, v veselem upanju,
kakor ob najbolj veseli pesmi,
ki smo jo zbrani peli doma ...«

Rodila se je v Novem mestu, 23. januarja leta 1926. Otroška leta je preživela v Črnomlju in Metliki, ker je bil njen oče sef davkarije v tistih krajih. Stara komaj 12 let ga je izgubila in se z mamo in bratom Petrom preselila k tetam v Novo mesto,

kjer je hodila v gimnazijo. Ker je zelo dobro recitirala, so jo izrabili za mnoge nastope, pa ne samo v šoli, tudi kasneje, že kot odrasla. Bila je odličnjakinja, lepa, sposobna in v tistih težkih časih zmeraj v nevarnosti, ker je bila aktivna protikomunistka in zato je morala sama zbežati. Bila je raznih taboriščih. V begunstvu je spoznala dobrega

fanta, Aleksandra Pirca. V Trani (v Italiji) sta se leta 1946 poročila. V Bari je bila rojena najstarejša hčerka Meta. Kasneje, v Buenos Airesu (kamor so vsi trije prišli z ladjo Empire Albert) so se rodile še štiri.

Družinsko, vsakdanje življenje je bilo skromno, a bogato v medsebojnih odnosih, v ljubezni ki je vladala v njej.

Ko so ustanovili karapačjski dom, je nekaj časa poučevala v šoli Josipa Jurčiča; več let, ko je bil mož voditelj, je barvala pirhe za Veliko noč za vse otroke, ki so hodili v šolo (bilo jih je čez 50); pomagala mu je pri pripravi iger in čajank ter ga spremljala in vzpodbujala za kulturno delo v Domu.

Veliko let je bila voditeljica skupine Katoliške akcije »Mati Odrešenikova« na severnem delu Buenos Airesa in hodila na redne sestanke.

Leta 1992 je, po kratki a hudi bolezni, zgubila moža, na katerega je bila tako zelo navezana. Hčerke, vnuke in pravnuke je vzgajala in opogumljala še naprej, in jim je vedno stala ob strani kot najbolj ljubeča mama, kot trdna skala. Bila je globoko verna, vedno pripravljena pomagati vsakomur, ogromno je molila za vse.

Starost pa ne prizanesi nikomur, tudi njej ni; začela je pešati. V torkel 5. Maja je, kmalu po polnoči, po prejemu maziljenja s strani župnika svete Rite, v katere cerkev je skoraj vsak dan šla k maši, ter ob dobri redovnici, ki je stala ob njeni postelji v bolnici Mater Dei, mirno in tiho odšla po plačilo k Bogu, po mir in zasluženi počitek ...

Pustila nam je največjo doto: medsebojno ljubezen v družini, vero v Boga in onstransko življenje, upanje, da se bomo ponovno srečali pri Bogu, kjer ne bo več solza, ne trpljenja, ne smrti. Mi bomo pa nadaljevali z njenim in očetovim poslanstvom, po njenem zgledu in naukih.

Draga mama, hvala ti za vso dobroto in ljubezen do nas vseh. Pomagaj nam še naprej zaupati v božjo dobroto in usmiljenje. Vedno boš z nami in med nami. Vedi pa, da je s teboj šlo tudi naše srce.

Tvoje hvaležne hčerke Meta, Mojca, Lučka, Monika in Marjana Pirc

NAŠ DOM

Žarek topline - koncert seksteta Sonček

V nedeljo 26. aprila smo v Našem domu San Justo gostili glasbeno skupino iz Slovenije, sekstet Sonček. To je njihov drugi obisk med Slovenci v Argentini. Z njimi je tudi znani harmonikar Emilijan Simčič.

Že pred koncertom smo uživali petje Sončkov, ko so pri slovenski sv. maši v sanhuški stolnici sodelovali z pesmima *Zgodnja Danica* in *Večerni zvon*. Po službi božji smo se napotili v Naš dom na skupni zajtrk.

Sami o sebi pravijo, da je zasedba seksteta predvsem družba prijateljev, ki ima to srečo, da odlično pojejo, kar je tudi držalo na dobro obiskanem dopoldanskem koncertu v glavni dvorani Našega doma.

Sekstet Sonček je za to priložnost izbral repertoar z narodnimi ljudskimi priredbami, ki je poslušalce zelo navdušil vpricho mehke in ubranosti glasov.

Predstavili so se z domovinsko pesmijo *Stopimo na dan skladatelja Ubalda*

Vrabca. Nato je pričel prvi del koncerta v katerega so vključili pesmi *Slovenec sem - Gustav Ipavec; Mili kraj - Anton Medved; Venci veli - Pavel Mihelčič; Triglav - Jakob Aljaž; Pri nas na Krasu - Rudi Bardorfer; O Podjuna - Radovan Gobec*. Za zaključek so zapeli skladbo, ki je bila napisana posebej za sekstet in je doživela premiero prav na naših odrih v Argentini *Ave Marija popotnika Rudija Bardorferja*. Po kratkem odmoru, so nam podali še nekaj lepih skladb namenjenih ljubezni: *Nocoj je pa lep večer - pri. Oskar Moll; Prošnja - Ferdo Juvanec; Tebi le se glasi spev ljubeči moj - pri. Franci Steban; V Sele - Pavel Kernjak; Kaj bi želel si še več - Rudi Bardorfer; Predraga lahko noč - Ljudska iz Budanj; O, da je - roža moje srce - Zorko Prelovec in Šont'r pojd' - Koroška ljudska*. Sledilo je kar nekaj bisov, saj so pevci prepričljivo izvedli koncert in navdušenost poslušalcev se je razodevala v dolgem ploskanju.

Sekstet Sonček je s svojimi izrazitimi in močnimi glasovi napolnil dvorano. Petje

je bilo tehnično ter intonančno dovršeno. Skladbe, ki so bile bolj preproste so lepo oblikovali in dosegli prepričljivo fraziranje.

Posebno omembo zasluži umetniški vodja Matej Penko, saj na njegovem mehku, vodilnem ter zvanečem glasu sloni melodija ter drži seksteta.

Koncert je spretno povezovala Veronika Malovrh, pozdravne besede in dobrodošlico je izrekel predsednik Našega doma, Marjan Grilj. Za sceno je poskrbel Claudio Selan in zvesti pomočniki, za zvok in luči pa Luka Štrubelj s pomočjo Mateja Urbančiča in Avgušтина Malovrha.

Srečanje se je zaključilo ob okusnem kosilu, dobri kapljici in še boljši družbi, ko je sekstet prepeval še pozno popoldne. Prav poseben so se s pesmijo zahvalili kuharicam, mostru raznja in prijazni postrežbi sanhuške mladine.

Vedno se veselimo obiskov, ki nam

približujejo košček Slovenije. Še posebej se veselimo obiskov, ki s seboj prinašajo tudi človeško toplino in sporočilo pristnega domoljubja. Sekstetu Sonček želimo še mnogo lepih trenutkov v Argentini in pevske uspehov, srečno vrnitev domov ter naj navezane prijateljske vezi še družijo nas vse, Slovence!

NDSJ

NOVICE IZ SLOVENIJE

ZAENKRAT LE PRIBLIŽANJE K REŠITVI HIŠE HOSPIC
Predstavniki Hiše hospic ter ministrstev za zdravje in delo so se v zadnjem tednu približali rešitvi, ki bi omogočila nadaljnje delovanje hiše. V okviru nacionalnega programa socialnega varstva naj bi pripravili javni razpis. Za financiranje zdravstvene nege pa bo treba sredstva zagotoviti v splošnem dogovoru, pojasnjuje ministrica Anja Kopač Mrak.

KOLIKO BEGUNCEV BO SPREJELA SLOVENIJA?
Slovenija naj bi v skladu s predlogom Evropske komisije o uvedbi kvot za razporeditev prebežnikov po EZ po bruseljskih izračunih prevzela 1,15 odstotka oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito in so že v EZ, ter 207 ali 1,03 odstotka od skupaj 20.000 beguncev zunaj EZ. Premier Miro Cerar je v odzivu spomnil na dogovor Evropskega sveta, da bi bilo sprejemanje beguncev prostovoljno. O morebitnih kvotah pa bo razpravo treba še opraviti, je dejal.

NAJVIŠJIH PODELITEV NE BO
Odbor za podelitev priznanj RS za poslovno odličnost (PRSPO) je med ožje finaliste v treh kategorijah za lani uvrstil ljubljanski Europlakat, Fakulteto za zdravstvo Jesenice in Univerzitetni klinični center Ljubljana. Odbor pa med njimi ni prepoznal organizacije, ki bi ustrezala najvišjim merilom za podelitev omenjenih priznanj. Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo ter predsednik omenjenega odbora Zdravko Počivalšek je povedal, da najvišjega državnega priznanja za poslovno odličnost za lani tako ne bodo podelili. Vsem trem finalistom bodo podelili le priznanja o uvrstitvi v ožji izbor.

SLOVENIJA SE STARA
Slovenija se sooča z izjemno velikimi tveganji zaradi staranja prebivalstva. Tako po porastu izdatkov, povezanih s staranjem, kot po deležu teh izdatkov v BDP (*PBI*) je v vrhu v EZ, kaže evropsko poročilo o staranju prebivalstva za leto 2015. V primerjavi z drugimi državami v EU se po besedah ministra Mramorja Slovenija na tem področju sooča z izjemno velikimi tveganji.

PO SVETU

DRAMA SE NADALJUJE
Bruselj je razglasil novo migracijsko strategijo, ki vključuje sporen predlog uvedbe kvot za razporeditev prebežnikov. Najbolj kritična je Velika Britanija, ki je predlog že zavrnila, na drugi strani pa Turčija poziva še k večjemu številu sprejetja beguncev. Iz Malezije pa prihajajo novice, da naj bi država zavrnila plovili s 600 priseljenci. Prihodu beguncev v Evropo, ki poskušajo čez Sredozemlje ubežati nasilju in revščini, ni videti konca. Medtem pa imajo ministri Evropske unije na mizi problematiko beguncev v Sredozemlju. Predvidoma bodo sprejeli prve odločitve v povezavi z vojaško operacijo za boj proti tihotapcem. Vprašanj o pravni podlagi in vojaški razsežnosti operacije je sicer še veliko. V zvezi Nato operacijo pozdravljajo in so pripravljeni pomagati.

PAPEŽ POZIVA
Tudi papež Frančišek se vedno znova zavzema za begunce. Novembra je na obisku Evropskega parlamenta dejal, da Sredozemlje ne more postati veliko pokopališče. Zato je tudi poslanstvo Cerkve, da pomaga najbolj revnim in zapuščenim. K solidarnosti do migrantov je treba dodati pogum in ustvarjalnost za razvoj pravičnejše in bolj enakovredne ekonomsko-gospodarske svetovne ureditve, ki se bo zavzemala za mir, neodtujljiv pogoj vsakega pristnega napredka, je še dejal papež.

NEVARNA KOREJA
Ameriški državni sekretar John Kerry je med obiskom v Seulu zagrozil Severni Koreji z novimi sankcijami. Nedavno je namreč iz podmornice izstrelila novo raketo in jo tako preizkusila, kar po besedah Kerrya kaže, da Pjongjang nima iskrenega interesa za sodelovanje z mednarodno skupnostjo. Ta je proti Severni Koreji doslej zaradi tovrstnih kršitev že uvedla vrsto sankcij.

SMRTNA OBSODBA V EGIPTU
Iz sveta se še naprej vrstijo kritični odzivi na obsodbo nekdanjega egiptovskega predsednika Mohameda Mursija na smrt. ZDA so izrazile globoko zaskrbljenost nad odločitvijo egiptovskega sodišča ter izpostavile potrebo po poštenem sojenju in individualnih sodnih procesih za vse Egipčane. Smrtno obsodbo je ostro kritizirala tudi organizacija Amnesty International, ki trdi, da je smrtna kazen postala orodje za preganjanje politične opozicije.

PISALI SMO PRED 50 LETI

SPOMINSKE SVEČANOSTI
Mesec junija je mesec spomina in zahvale. V tem mesecu se bodo Slovenci po vsem svobodnem svetu spominjali dogodkov, ki so se zgodili pred 20 leti in ki sestavljajo najtežji in najbolj žalostni del vse slovenske zgodovine.
V Argentini bo več spominskih prireditev, ki jih pripravlja Zedinjena Slovenija, pa tudi domovi in razne organizacije.
Dne 28. junija bo v velikem buenosaireškem City hotelu sprejem predstavnikov argentinskega tiska. Povabljeni so predstavniki največjih buenosaireških dnevnikov. Med pogostitvijo jim bodo predstavniki slovenske demokratske skupnosti predstavili slovenski narod, jih seznanili v glavnih orisih njegovo zgodovino, njegovo kulturo in njegovim bojem za demokracijo ter jih opozorili na tragedijo, ki ga je zadela s komunistično diktaturo. Med sprejemom časnikarev bo v City hotelu tudi razstava slovenskega emigrantskega tiska.

SLOVENC V ARGENTINI
Krekova osebnost in skrivnost njegovih uspehov je bil naslov prvemu letošnjemu kulturnemu večeru Slov. kult. akcije, ki je bil v soboto, 15. maja, ob 7. zvečer pri Bullrichu, Sarandi 41, v Bs. Airesu. Naslov predavanja, ki je bilo prvo v letu, v katerem se bomo spomnili 100-letnice Krekovega rojstva, in predavatelj dr. Vinko Brumen, sta privabila veliko rojakov. ...

San Martin. O skrivnostih slovenskega podzemlja je v nedeljo, 16. maja, dopoldne predaval v domu v San Martinu g. Janko Hafner. Predavatelj je številnim poslušalcem orisal nastanek Krasa in razložil njegove posebnosti: podzemne jame, brezna, doline in podzemsko živalstvo. ... Predavanje so pojasnjevale zanimive in lepe skioptične slike.

Vestnik SFZ. Mladinski organizaciji sodelujeta pri prireditvi dvajsetletnice našega zdomstva. Letos imamo predstavo, ki zahteva veliko več priprave kakor lanska Duma. Najvažnejše je dejstvo, da je od te prireditve odvisen ne samo ugled mladinskih organizacij, ampak ugled vseh svobodnih Slovencev pred argentinsko javnostjo. Zato moramo napeti vse sile, da bo naše delo na višku. ...

(Svobodna Slovenija, 20. maja 1965 - Št. 20)

PALMIRA REŠENA PORUŠENJA
Sirske vladne sile so uspele džihadiste Islamske države pregnati iz antičnega mesta Palmira, v katerega so vdrli. Skrajneži, ki so v sosednjem Iraku opustošili že več antičnih mest, so bili od neprecenljive kulturne dediščine oddaljeni le še kakšen kilometer, a guverner province je sporočil, da je sirska vojska ponovno zavzela severne predele mesta. Palmira, ki je na seznamu Unescove kulturne dediščine, je nastala pred 2000 leti ob pomembni trgovski poti in na stičišču več civilizacij ter predstavlja eno najpomembnejših antičnih mest na Bližnjem vzhodu.

UDAR V BURUNDI
Organizacija Združenih narodov je obsodila poskus državnega udara v afriški državi Burundi. Njen predsednik Nkurunziza se je medtem uspel vrniti v domovino, potem ko je bil v času poskusa prevrata v Tanzaniji, prevladne sile pa so aretirale najmanj tri vodje spodle-telega udara. Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon strani poziva k strpnosti in nemoteni izvedbi skorajšnjih predsedniških volitev v tej centralno-afriški državi.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: **(54-11) 4636-0841 / 4636-2421** (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**. **Za Društvo ZS:** Franci Znidar / **Urednik:** Tone Mizerit **Sodelovali so še:** Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Jože Horn, Metka Mizerit, Marko Kremžar, Vinko Rode, Damjan Ahlin, Neda Vesel Dolenc, Marija Ivana Tekavec in Marjana Pirc. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

RESUMEN DE ESTA EDICION

70 AÑOS
Este número lleva el sello de los hechos, ocurridos hace 70 años. En nuestro editorial, primeramente, Vinko Rode evoca la gesta de los refugiados, que abandonaron Eslovenia cuando se impuso el régimen comunista. Una retirada temporaria se tradujo en una emigración, de la cual la mayoría jamás volvió a su patria. Construimos una “Eslovenia en el mundo” cimentada en los valores y las tradiciones de la vida religiosa, social y cultural, que nuestros antepasados trajeron de la patria de origen. Informamos también acerca de la misa en acción de gracias por los 70 años del fin de la Segunda guerra mundial, rezada en el santuario de Brezje por el arzobispo de Ljubljana, Mons. Zore. En la homilía recordó que, mientras en junio de 1945 gran parte del mundo festejaba, en Eslovenia tuvo lugar la matanza más cruel y trágica de su historia. Esto abrió una herida, una brecha, que aún no ha cerrado. Llamó a buscar la reconciliación sobre la base de la verdad, poniendo como centro la fe en Dios. Finalmente informamos también sobre la exposición: “Hombre, mira”, que recuerda los hechos trágicos al fin de la guerra y testimonia lo sucedido en tierra eslovena. (Pág. 1 y 2)

ANIVERSARIO EN CARAPACHAY
La comunidad eslovena, reunida en el Dom de Carapachay, celebró recientemente los 55 años de su fructífera labor. La celebración comenzó con la misa de acción de gracias. Tras el almuerzo, continuó el concierto del sexteto Sonček, venido de Eslovenia. Tras los saludos protocolares del acto de la tarde, el grupo de teatro local puso en escena una comedia de la actualidad eslovena, titulada “limonada Slovenica”. La jornada exitosa concluyó entre la alegría general. Un enorme trabajo de preparación tuvo su premio en esta jornada fraterna. (Pág. 3)

NUESTRO CURSO SECUNDARIO
Publicamos en este número la primera parte del informe acerca de las actividades de nuestro curso complementario de cultura eslovena a nivel secundario, llevadas a cabo el año pasado. El documento fue presentado en la asamblea anual de la Asociación Eslovenia Unida, que patrocina nuestras escuelas en los distintos centros de la colectividad. La directora, profesora Inés Vesel de Dolenc detallan allí los nombres de los profesores, las materias que enseñan, la cantidad de estudiantes y otros datos. La publicación finalizará en el número siguiente. (Pág. 3)

LUJAN NOS REUNIÓ NUEVAMENTE
Como ya es tradición, el segundo domingo de mayo reunió a la colectividad eslovena en torno a la Virgen. Esa costumbre la originó el padre José Kastelica hace ya 80 años. Este año también tuvimos la santa misa en idioma esloveno. La oración y el santo sacrificio nos unieron también en el 70 aniversario de la salida de Eslovenia de los refugiados anticomunistas, que llegaron al país a fines de los 40, y que peregrinan a Lujan desde 1947. Luego, a la tarde, se realizó la procesión en torno a la plaza, con las imágenes de la Virgen de Luján, Marija Pomagaj de Brezje y la Virgen de Sveta Gora. Como también es tradicional, el canto litúrgico esloveno resonaba entre las paredes de la hermosa basílica de la Virgen, que siempre nos acogió en su regazo materno y nos brindó consuelo y ayuda en los momentos difíciles y también alegres de la vida. (Pág. 4)

EL SEXTETO EN SAN JUSTO
También “Naš Dom” en San Justo recibió la visita del conjunto esloveno. Fue el domingo 26 de abril. Ya en la santa misa, rezada en la catedral, sorprendieron con dos canciones. Y en las instalaciones del Hogar, tras los saludos protocolares, llevaron a cabo un concierto con canciones tradicionales eslovenas, y otras, donde predominaba el tema del amor. El encuentro concluyó con un almuerzo, en cuyo transcurso hubo oportunidad de confraternizar y seguir escuchando hermosas canciones. (Pág. 4)

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 1.100.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1.545.-; beli papir \$ 1.755.-; Bariloche; \$ 1.300.-; obmejne države Argentine, 270.- US dol.; ostale države Amerike, 300.- US dol.; ostale države po svetu, 330.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 250.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**
Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI
Dobovšek - odvetniki
 Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellana 174 1º Piso / (1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA
Apetit od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellana 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode
 Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA
 Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA
PATAGONIA Storitve
 María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

OBVESTILA

ČETRTEK, 21. maja:
Z.S.M.Ž. San Martin
vabi na mesečni sestanek
 v Domu ob 16 uri.

NEDELJA, 24. maja:
Žegnanje Marije
Pomagaj v Slovenski hiši,
 ob 10. uri.

PONEDELJEK, 25. Maja:
Skupina Baires polka
vabi na odprto vajo narodnozabavne glasbe na Pristavi ob 10.dopoldan.

V Hladnikovem domu
 ob 18. 30 gostuje karapačjaški oder z igro »Limonada Slovenica«.

SREDA, 27. maja:
Redna šolska seja ob 19,30 v Slovenski hiši.

SOBOTA, 30. maja:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši. Sestanek staršev 1. letnika ob 18. uri.

Koncert Giannija Rijavca v San Martinu.

NEDELJA, 31. maja:
60. obletnica

Slovenske kulturne akcije.

SOBOTA, 6. junija:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 7. junija:
Spominska proslava žrtev vojne in revolucije: zjutraj maša in prireditev.

SOBOTA, 13. junija:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Poslovilni večer rast XLIV v Slovenski hiši.

NEDELJA, 14. junija:
Procesija sv. Rešnjega telesa

OSEBNE NOVICE

Smrt
 V Castelarju je umrla **Francka Oblak roj. Božnar** (91). Naj počiva v miru!

Nov elektronski naslov

Za bolj uspešno delovanje smo se odločili, da ločimo elektronski naslov društva in tehnika. Odslej naprej prosimo naše dopisnike, sodelavce, oglaševalce in bralce, da vso pošto na tedi naslovijo na:

svobodna.ba@gmail.com

Društvo Zedinjena Slovenija pa še v nadalje obdrži oba dosedanja naslova: esloveniau@sinectis.com.ar in pa esloveniau@gmail.com

Hvala za razumevanje.

Uredništvo in uprava Svobodne Slovenije

Uradne ure za stranke
v Slovenski hiši
(atención al público)

V pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) smo na razpolago rojakom:

ponedeljek, sredo in petek, od 12. do 18. ure.
 Hvala za razumevanje!

SLOVENCİ IN ŠPORT

NOV KOLESARSKI USPEH

Mladi, nadarjeni slovenski kolesar Jan Polanc (foto) je poskrbel za nov uspeh slovenskega kolesarstva. Kolesar Lampreja je po Luki Mezgecu postal drugi Slovenec z etapno zmago na prestižni dirki po Italiji. Kranjčan je dobil peto etapo, ki se

Jan Polanc

je začela v La Spezii, po 152 kilometrih pa končala v Abetoneju. Na cilju zahtevne, gorske etape, končala se je s 17 kilometrov dolгим vzponom, je imel minuto in 31 sekund prednosti pred Francozom Sylvainom Chavanelom.

PREKINITEV
ALI KONEC?

Najboljša slovenska športnica Tina Maze (foto) je sporočila, da si bo vzela leto dni premora, preden bo sprejela odločitve o koncu ali nadaljevanju tekmovalne poti v alpskem smučanju. Dejala je, da po šestnajstih dolgi in uspešnih sezonah, ko je trenirala in tekmovala v vseh disciplinah, njeno telo in um potrebuje daljši počitek kot po navadi. Čas bo izkoristila tudi za to, da dokonča diplomu, nekaj pa ga bo namenila tudi marketingu in komunikacijskim aktivnostim s partnerji.

PRVI S ŠTIRIMI MEDALJAMI

Slovenski jadralca Vasilij Žbogar je na

odprtem evropskem prvenstvu razreda finn v Splitu osvojil bronasto medaljo. Tako je postal prvi jadralca v zgodovini tega jadralnega razreda, ki je štirikrat zapored na prvenstvih stare celine osvojil medaljo. Zadnji dan prvenstva je imel Žbogar nalogo pokriti najhujša tekmeča za bronasto medaljo, Britanca Wrighta in Rusa Arkadova Kistanova. Delo je opravil z odliko, ves čas je bil v ospredju, na polovici regate že drugi, na koncu pa je zmago prepustil Švedu Björnu Allanssonu.

DRŽAVNI PRVAKI
DVA KROGA
PRED KONCEM

Nogometaši Maribora so si po zmagi 1:0 proti Domžalam dva

kroga pred koncem Prve lige Telekom Slovenije že zagotovili neulovljivo prednost pred tekmeči in se veselijo 13. naslova državnih prvakov in petega v nizu. Edini gol na tekmi je dosegel Marcos

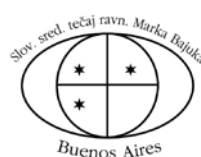
Tina Maze

Tavares, s 17 goli tudi najboljši strelca prvenstva. Maribor je daleč najuspešnejši klub v prvenstvih samostojne Slovenije, saj imata Gorica in Olimpija na drugem mestu štiri, sledijo Domžale z dvema in Luka Koper z enim.

DAROVI

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: N.N., Olivos, \$ 6.000,-; N.N., Ramos Mejía (v spomin Idi Erjavec), \$ 200,-; in gospa Gabrijela Žagar \$ 700,-. **Bog vsem povrni!**

Za ZSMŽ San Martin je darovala \$300,- ga. Justina Lukančič Fajfar v spomin na Andreja Makeka; in \$200,- N.N., Caseros. **Iskren Bog plačaj!**

Slovenski srednješolski tečaj
ravnatelj Marka Bajuka

Sestanek staršev 1. letnika
 v soboto, 31. maja ob 18. uri
 v Slovenski hiši

Lepo vabi profesorski zbor

Zahvala

Ob smrti brata **Jožeta Možina** izrekamo iskreno zahvalo g. Branku Janu za sv. mašo in pogrebne obrede, g. Milanu Magistru za iskrene poslovilne besede na pokopališču, in vsem številnim rojakom bariloške skupnosti, ki so ga spremljali na zadnji poti in nam izrazili tolažilne besede. Bog vsem povrni.

Možinovi

Koncert Vlado Kreslin

Pristava predstavlja

Vstopnice v prodaji na:
kreslin@pristava.org
 Telefon: 4629 4879
 msn in whatsapp: +54911 5762 9420

Petek 26. junija 2015 ob 20.00 uri

Nedelja 28. junija 2015 ob 18.00 uri

Rep. de Eslovenia 1851 - Castelar